

Kristen förnyelse

Oxford-grupp-rörelsen och världens frälsning

av

C. J. HAMBRO

stortingspresident, redaktör
för »Morgenbladets», Oslo

Bemyndigad översättning från
norskan av *Anders Frostenson*

UPPSALA

J. A. LINDBLADS FÖRLAG

Stockholm 1934.
Stockholms Bokindustri Aktiebolag.

I.

Den som de sista månaderna bläddrat i engelska tidningar från London eller provinsen, i sensationstidningarna eller »Times» och »Morning Post», har lagt märke till insändare, ledare och reportageartiklar om »The Oxford Group». Det är första gången namnet förekommer i världspressen, och människor ha överallt frågat: »Vad är the Oxford Group?»

Tydligen något med nyhetsintresse. Annars skulle inte en tidning som »Evening News» gett plats för en sju spalter lång artikel under rubriken: »Group that wants to change the Heart of London» — »gruppen som vill förvandla Londons hjärta». Annars skulle ärkebiskopen av Canterbury inte ta emot gruppen i Lambeth Palace. Annars skulle St. Paul's Cathedral inte ha varit fylld till sista plats av unga människor vid den märkliga gudstjänsten den 7 oktober i fjol. Annars skulle »gruppen» inte ha varit samtalsämnet i tusentals av Londons mest moderna salonger och sällskap. Annars skulle inte Kanadas mäktige premiärminister, Mr. Bennett ha sänt ut följande

offentliga hälsning: Det är min fasta övertygelse, att det inflytande ni i så hög grad representerar är det enda, som kan frälsa världen.

Vad är då »The Oxford Group»?

Det nyaste nya — och något lika gammalt som den första kristna församlingen.

The Oxford Group — grupp-rörelsen — är helt enkelt en skara människor, som tror att kristendomen är lika aktuell i dag som på apostlarnas tid; en skara människor, som rättar sitt leverne efter bergspredikans ord och som klart insett att orsaken till att religionen icke är en bärande kraft i nationernas och den enskildes liv är att den icke levas. Kristendomen har haft för många advokater och för få vittnen. Präster och förkunnare förvandla icke människors och folks liv. De leva icke var dag efter ordet om att gå ut i världen och göra alla folk till Hans lärjungar.

Man skulle kunna säga att Oxford-grupp-rörelsen är den märkligaste väckelserörelsen i nyare tid. Ordet väckelse torde emellertid ha en anstötlig klang både för den kritiskt inställda och den nyktert bedömande. Men i grupp-rörelsens verksamhet finns ingenting, som påminner om företeelser man vanligen sammanfattar under begreppet väckelse.

Grupp-rörelsen har in i det sista undvikit all offentlig uppmärksamhet. Den är ingen organisation, där man kan skriva in sig eller begära sitt utträde. Den har ingen officiell ledning. Den har

ingen egendom lika litet som den har några kyrkor; den har tusentals missionärer men betalar inte ut några löner. Den har ingen konfession, inga dogmer — utöver Nya Testamentets egna ord, utöver en fast förvissning om Kristi makt att lösa alla problem, som världen är ställd inför.

Loudon Hamilton, den förste som i Oxford anslöt sig till Oxford-grupp-rörelsen (den har nämligen inte utgått från Oxford) och som lämnade en mycket uppskattad lärarverksamhet i Eton för att bära gruppens budskap vidare, yttrade i en intervju i Londonpressen förra hösten:

»Vi tro att likavisst som Gud kan leda människorna, så kan han också sörja för oss. Hittills har han gjort det. Vi ha aldrig begärt några pengar, aldrig tagit upp någon kollekt vid våra möten.

Vårt ideal är bergspredikan, ty vi som ansluta oss till grupp-rörelsen tro, att den är det livets rättesnöre, som världen i dag behöver.»

Det är samme Loudon Hamilton, f. d. officer och berömd idrottsman, klarsynt, klok och världsvan, som häromåret, då han blev tillfrågad om vem som grundat grupp-rörelsen, på fullaste allvar svarade: »Den helige Ande!»

Det är tolv år sedan Oxford-grupp-rörelsen kom till Oxford. Den kom från Cambridge. Och till Cambridge kom rörelsen från Amerika. Sitt namn fick den i Sydafrika. Även om det inte är historiskt exakt, har det dock under loppet av de senaste åren fått sitt faktiska berättigande. Ox-

ford har alltmer blivit medelpunkten för dess verksamhet, fastän samtliga engelska universitet äro engagerade i den. Från Oxford, ur professorernas led men i ännu högre grad ur studenternas, ha de flesta av rörelsens ledare rekryterats. Sommaren 1933 hade en rad av universitetets byggnader ställts till gruppens förfogande. Och i de house-parties — gruppdagar — som höllos där under juni och juli månad deltog över 5 000 människor. De flesta av dem voro unga män eller unga kvinnor; men där funnos också äldre deltagare och en del åldringar.

Belysande är en artikel av den indiska episkopal-kyrkans primas, biskopen dr. Foss Westcott från Calcutta. Det var första gången på fyrtiofyra år som han var på besök i England — för att delta i detta house-party. Han skriver i »Morning Post»:

»Jag är ungtkarl utan hem i England och med få släktingar och vänner i detta land efter fyrtiofyra års vistelse i Indien. Jag kände mig en smula ensam i det främmande landet, och det som kanske först slog mig var det förunderliga kamratskap, som rådde i gruppen i Lady Margaret Hall, där jag bodde.»

Han berättar därefter hur han »identifierat sig med rörelsen för att taga aktiv del i dess arbete». Och den sjuttioårige mannen, som 28 år varit biskop i Indien, anhöll om och fick två månaders förlängd tjänstledighet för att tillsammans med de många från Oxford vara bland de 500, som vilja »förvandla Londons hjärta». Tillsammans med de övriga »stormtrupperna» mottog han väl-

signelsen hos ärkebiskopen av Canterbury. Det är trupper utan fanor eller emblem eller yttre kännetecken av något slag, utan uniformer och utan musik. Som »Evening News» skriver: »De vilja stå eller falla på sin egen ärlighet, på sin ungdomliga uppriktighet och enhetliga vilja.»

Icke alla de unga äro lika unga. Där funnos studenter från samtliga engelska universitet, däribland 300 från Oxford. Men londonpressen skulle inte ha varit londonpress, om den inte mera fäst sig vid deltagarnas rang och sociala ställning än vid drivkrafterna i denna rörelse.

Den äldste inom »stormtrupperna» är den 83-årige Sir Evan Spicer, en gång chef för Equitable, under många år ordförande i finanskommittén, och under åtskilliga år president för London County Council. Där funnos män sådana som den berömda Commander Sir Walther Windham, motorsportens och luftsportens pionjär i England, innehavare av fler räddnings- och tapperhetsmedaljer än kanske någon annan i landet; brigadgeneral David Forster, en av de mest framskjutna männen i den brittiska generalstaben; viceamiral Drury-Low — för att blott nämna några stycken.

I denna rörelse spelar namn och rang ingen roll, men utåt betyder det inte så litet, att dessa män marschera upp i St. Paul's Cathedral sida vid sida med studenter från Oxford och Cambridge, med unga nazister som från gruppen i Tyskland skickats att delta, med indier, med holländare. (Bland de holländska deltagarna befann sig en av drottning Wilhelminas hovdamer.)

För många, som föga intressera sig för Andens makt och vittnesbörd, äro namnen och deltagarantalet en realitet. Här är något, som man måste räkna med och som man inte kan komma förbi.

Den stora gudstjänsten i St. Paul's Cathedral lördagen den 7 oktober förrättades av biskopen av London och Dean Inge. Den gamle biskopen av Calcutta talade å de fem hundras vägnar. (Referat ur »Manchester Guardian»):

»Detta är gruppens vädjan (challenge) till den stora staden London. Gör Kristus till medelpunkten i ditt personliga liv och familjeliv, i din sociala, industriella och politiska verksamhet. Vi göra inte anspråk på att stå i någon särställning som evangeliets sändebud. Vi glädja oss åt den stora skara av kvinnor och män, som offra sig i Guds tjänst, som arbeta för honom dag ut och dag in i all den nöd och smärta, i alla de svårigheter och allt det elände vi möta bland oräkneliga skaror i denna stora stad. Vi veta, att vi icke äro värdiga att lösa deras skorem. Men vi hoppas, att Gud vill göra oss dugliga att i någon mån bringa dem hjälp, så att det kan bli en krets och ett lag (a team), där det nu barä är en ensam arbetare. Vad vi sett med våra ögon och hört med våra öron, det vittna vi om.»

Och den amerikanske prästen Frank Buchman, från vilken grupprörelsen utgått, trädde fram inför de fem hundra och bad biskopen av London »välsigna dem som gå ut i vår Herres Jesu Kristi

namn, så att de må kunna glädjas i den helige Andes kraft».

»An amazing service» (en häpnadsväckande gudstjänst), skriver den stora liberala tidningen.

Och förvånande är hela grupprörelsens insats och verksamhet. Ingen som i dag sysslar med sociala och politiska problem kan förbise den oerhörda realitet rörelsen blivit. I första hand vid Englands och Amerikas universitet, i Sydafrika och Kanada, i Kina och i Indien.

Vad man än må tänka om religion och kristendom: man nödgas syssla med den, studera den och söka förstå dess hemlighet.

II.

Frank Buchman — eller bara Frank — är den man, från vilken Oxford-grupp-rörelsen utgått.

En ung amerikansk präst av tysk-schweizisk härkomst, en redbar, filantropiskt hängiven, osjälvisk ung man tog för tjugofem år sedan avsked från sin plats i Filadelfia, missbelåten med sig själv och ännu mer med de kristna, som voro hans överordnade. Han hade tre år varit präst i en fattig församling och sedan föreståndare för ett hem för fattiga ynglingar. Han hade svårt att dra jämnt med styrelsen — och lämnade sin plats fylld av bitterhet.

»Saken var den att han som så många andra präster kände sig andligt oduglig och fattig. Han

tyckte att det gick så dåligt med hela den tjänst han var satt att sköta, därför att det så gott som helt och hållet blev människoverk och så oändligt litet av Guds kraft.»*

Buchman reser så till Italien och besöker på hemvägen England för att vara med på ett av de stora möten, som varje sommar sedan 1875 hållits i Keswick för att stärka deltagarnas helgelseliv. Men det stora mötet gav honom ingenting. Så kom han en eftermiddag in i en liten landskyrka, där en kvinna talade — enkla ord till en församling på sjutton människor. Vem hon var vet inte Buchman och inte heller någon annan; hon talade om Kristi kors. Och under hennes tal eller genom det fick Buchman den religiösa upplevelse, som i fortsättningen kommit att prägla hela hans liv — någonting besläktat med Jacob Böhmes »Erleuchtung» eller Swedenborgs »Illumination» eller med de mystiska upplevelser William James skildrar i sin bok »Den religiösa erfarenheten». Mången torde känna till dylika ögonblick av sällsam inre klarhet, vars innehåll det lyckas så få att hålla kvar. Den danske filosofen C. F. Sibbern har beskrivit ett dylikt ögonblicks upplevelse med orden, att han kände »förnimmelsen av den gudom inom mig, vars liv flöt samman med mitt eget, utan söndring, utan motsats. Det var allfullheten

---

* Citat ur pastor Sverre Norbergs: »En eien-dommelig verdensvekkelse» (Luthersstiftelsens förlag), en liten skrift av intresse för var och en, som vill stifta bekantskap med grupprörelsen utan att ha tillfälle att gå till de engelska källorna. I svensk översättn. av Hans Cnattingius (De ungas förlag).

som i sin innersta, djupaste, skönaste salighet gick upp för mig.»

Buchman skildrar sin upplevelse långt enklare och mera konkret :

»Jag hade gått in i den lilla kyrkan med en splittrad vilja, med sinnet fyllt av högmod, egenkärlek och bitterhet, vilket hindrat mig att verka som en kristen präst borde. Kvinnans enkla tal gjorde korset till en personlig verklighet för mig den dagen ; och plötsligt fick jag i en blixtklar syn se den korsfäste.

»Mästarens ansikte var präglad av ett oändligt lidande, och för första gången såg jag vilket stort svalg som skilde mig från honom. Det var alltsammans. Men det framkallade en skälvande förnimmelse som om en stark ström av liv plötsligt fyllt mig, och därefter en svindlande känsla av en stark andlig frigörelse. Jag hade inte längre denna känsla av en splittrad vilja, ingen lust för beräkning och diskussion, ingen förnimmelse av depression och hjälplöshet. Och då jag med min vilja överlämnade mig åt Gud, steg en stark känslolvåg upp i mig från djupet av ett andligt liv, som jag blivit främling för och lyfte min själ från självskhetens ankarplats och bar den över den stora skiljande avgrunden fram till korsets fot.

»Med denna djupa upplevelse av huru Guds kärlek i Kristus hade slagit bro över svalget, som skilde mig från honom, och med den nya överströmmande livskraft jag hade fått mottaga, gick jag hem från kyrkan, och jag kände en häftig längtan efter att få delge andra min erfarenhet.

Så skrev jag till de sex styrelsemedlemmarna i Amerika, som jag hyst avoghet emot, och delgav dem min upplevelse, hur jag vid korsets fot inte kunnat tänka på något annat än min synd. Över vart och ett av breven skrev jag denna vers:

*'När jag i tron med undran ser
det kors, där ärans konung dog,
all vinning som förlust sig ter,
all världens pris är mig ej nog.'**

»Så skrev jag: Jag har hyst avoghet mot Er. Det smärtar mig. Vill Ni förlåta mig?

Er tillgivne Frank.»

Jag fick inga svarsbrev. Men denna bön om förlåtelse betydde mycket för mig, då jag senare mötte dem.

Buchman berättar på ett annat ställe hur han sedan sammanträffade med den av de sex, som han hyst största aversionen emot och hälsade på honom.

»Och han kom att erinra mig om att man aldrig skall hysa avoghet mot någon, inte ens mot sin styrelse.»**

Detta Buchmans instinktiva behov att gå till dem som han vet sig ha gjort orätt emot och bekänna sin synd har blivit någonting konstitutivt

---

* Psalm av Isaac Watts, svensk översättning av biskop J. A. Eklund (Kyrklig sång n:r 90).

** Citaten hämtade från en av de märkligaste och mest fängslande böckerna om Oxford-grupp-rörelsen — J. A. Russells »For sinners only». Författaren är journalist. Det är i första hand genom sin behandling av kristendomen som »stoff» han kommit i beröring med grupp-rörelsen och kommit att tillhöra den.

för hans senare verksamhet. Och den definition han med utgångspunkt från sin egen erfarenhet givit av begreppet synd är på en gång en av de mest centrala och mest mänskliga som någonsin formulerats. »Synd», säger han, »är allt som skiljer mig från Gud och från en medmänniska.»

Avgörande betydelse för hela hans livsverk fick också denna första erfarenhet att hans vilja icke längre var delad. Och den innersta hemligheten med den oerhörda framgång hans verksamhet fått är just detta, att han själv och de som upplevt samma andliga frigörelse *ha en hel vilja*. Själva uttrycka de det så, att de ha böjt sin egen vilja in under Guds.

Då Buchman kom tillbaka till Amerika, blev han av dr. Mott, ledaren för den kristliga studentrörelsen, anställd som ledare för K. F. U. M:s arbete vid ett stort universitet. Professorerna voro skeptiska, studenterna öppet fientligt inställda. Varje försök till propaganda av vanligt slag var här dömt att misslyckas.

Buchman lade upp arbetet efter helt nya linjer. Han valde ut tre opinionsbildande män vid universitetet, en fakultetsdekanus som var fullblodsagnostiker, en av studenternas ledare, som kallade sig konfucianist, samt chefen för stadens brännvinssmugglare. Hur han en efter en vann dessa tre har Harold Begbie skildrat i sin bok »Life Changers».*

---

* Under utgivning i svensk översättning på J. A. Lindblads förlag.

Tre år efter det Buchman kommit till universitetet deltog över 1 200 studenter i fria bibelstudiekretsar.

År 1915 lämnade Buchman sitt universitet och for till Indien, Korea och Japan. Året därpå var han hemma i Amerika några månader, men for så åter ut till Östern, där han vistades till 1919 och utbildade sig för den verksamhet, som han sedan skulle ta upp. Ty han kände efter världskrigets slut allt starkare, att de andligt mest försummade verksamhetsfälten i den engelsktalande världen voro högskolorna och universiteten. Han var också klart medveten om att ingen var bättre ägnad att främja en kristen förnyelse än just den akademiska ungdomen. Här fanns intelligens, klarsynthet, kunskaper; men man betraktade religionen antingen som en konventionell börda, som man fick släpa med sig, eller som en myt, som man måste sätta sig över — eller som en ödesdiger fördom, som stod hindrande i vägen för en materialistisk livsutveckling.

Buchman förstod, att varje försök till massväckelse här vore dömt att misslyckas. Vad världen behövde var den enskilda kristna människan. Han kom underfund med riktigheten av Coleridges ord: »Sanningar, i synnerhet de största och mest betydelsefulla, bli ofta betraktade som *så* sanna, att de mista all sanningens makt och lägga sig till ro i själens sovkammare sida vid sida med de mest föraktade och uppenbara misstag. Vill man åter ge en vardaglig sanning dess fulla glans, behöver man bara omsätta den i handling.»

Det var detta Buchman bestämde sig för att göra. Han ville grunda ett broderskap sådant som den första kristna församlingen i det första århundradet. Som en av hans första lärjungar skrev: »Vi inte bara acceptera apostlarnas tro; vi vilja också praktisera deras metoder.»

I ett brev från Kina år 1919 skriver Buchman, att denna princip (att nå personligheten) är det väsentliga i all kristendom. Depersonaliseringen i all verksamhet är en av vår tids stora problem. I affärsvärlden, i undervisning och i all missionsverksamhet måste vi vända tillbaka till Kristi fundamentallag att söka komma i personlig kontakt med människorna. Dem som vi längta efter att vinna måste vara i kontakt med rörelsens *själ* — liksom varje människohjärta som brinner av den heliga elden.»

Det slog Buchman att ett bra sätt att komma i kontakt med människor var den engelska week-end-institutionen. Sommaren 1918 anordnade han de första gruppdagarna i Kuling i Kina. Fjorton dagar var en grupp på ett hundratal kinesiska och utländska kristna, missionärer, läkare, affärsmän, advokater, politiker o. s. v. samlad. Man samtalade förtroligt om det djupaste i sitt liv, man utbytte religiösa erfarenheter, och mötet blev av största betydelse för utvecklingen i Kina.

Två år senare befann sig Buchman i Cambridge med brev och hälsningar till söner av de män han sammanträffat med i Kina. Två unga studenter följde med honom på en resa till universitetet i Amerika för att väcka den akademiska ungdomen

till religiöst liv. Så hölls ett första house-party i Cambridge år 1921. Det mest vägande vid detta möte var ett inlägg från en parlamentsledamot, som berättade hur han i politiken alltid hade sökt sitt eget, hur han varit missnöjd, avundsam och olycklig — ända tills han nu lärt sig att ställa sin vilja in under Guds.

Mötet blev uppmärksammat. Åtskilliga Oxford-studenter voro närvarande, och de bådo Buchman komma över också till deras universitet. Han kom — och en ny epok grydde i Oxfords historia. Under loppet av några få år utbildades här den särskilda angreppstaktik som skiljer grupprörelsen från andra väckelserörelser. Bland annat det typiskt engelska att den icke skickar ut ensamma sändebud eller missionärer utan grupplag (teams), som resa tillsammans och bli bättre samspelta än något fotbolls- eller cricketlag.

Det var ett dylikt grupplag, som för något år sedan besökte Sydafrika och skapade en andlig rörelse utan motstycke i landets historia. Och det var nere i Transvaal och Kaplandet man först började tala om the Oxford Group; och gruppmedlemmarna godtogo namnet.

Men »man kan icke tillhöra grupprörelsen. Den har ingen medlemsförteckning, inga märken, inga stadgar, inget fast högkvarter. Den omfattar en skara människor ur alla samhällsklasser, yrken och stånd och från många länder, människor, som överlätit sitt liv åt Gud och försöka leva på ett högt andligt plan under den helige Andes ledning.

Grupprörelsen är ingen religion; den har inga ämbetsmän, inga tempel, ingen egendom; dess arbetare uppbära ingen lön; de ha inga andra planer än Guds plan; varje land är deras land, varje människa deras broder. De äro heliga korsfarare i modern dräkt och bära Andens rustning. Deras syfte är en ny världsordning under Kristus, vår Konung.» (»What is the Oxford Group? by the Layman with a Notebook», Oxford 1933).

III.

Hur arbetar då Frank Buchman och hans vänner? Vad är det som gett deras verksamhet en sådan betydelse och räckvidd? Vad är det som har satt dem i stånd att förvandla människors liv — det uttryck de själva helst begagna?

Mer än något annat är det deras öppna frimodighet. De ha frigjort sig från varje slag av människofruktan och funnit en naturlig och befriande lyckokänsla i sin absoluta ärlighet. De äro fyllda av en okonstlad livsglädje som annars blir alltmera sällsynt.

Såsom förut nämnts, hölls den 7 oktober en stor gudstjänst för Oxford-gruppen i St. Paul's Cathedral. Den 15 började gruppen sitt »angrepp» på London. Ett stort möte hölls i Central Hall, Westminster.

»Morning Post» skriver om detta möte, att det var sådan tillströmning, att dussintals poliskon-

staplar måste beordras ut för att dirigera bilköerna. Från Oxford och Cambridge hade extratåg satts in, som medförde över 400 studenter från de båda universiteten. Det hade kommit sällskap från Skottland, en affärsman hade kommit ända från Vancouver, en annan från Toronto. Det hade kommit flygmaskiner med deltagare från gruppen i Genève och från Tyskland. I den väldiga lokalen voro 5 000 människor sammanstuvade. De sutto på golvet mellan bänkraderna; de stodo packade i korridorerna. I all hast ordnades det med nya lokaler i närheten, och talarna gingo från den ena lokalen till den andra. »Alla samhällsklasser voro representerade bland publiken», skriver Morning Post. »Där var damer i eleganta sällskapstoiletter och herrar i cylinder; där var butiksflickor och hembiträden.» »Där var fler män än kvinnor», skriver Manchester Guardian.

För ungefär ett år sedan reste ett grupplag på 50 man (de flesta från Oxford) till Kanada; och överallt blev det samma oerhörda tillströmning som i London.

Vad bevisar detta? I varje fall att det råder en stark religiös efterfrågan, för att använda en affärsterm.

Den unge präst, som ledde mötet i Central Hall, sedan biskop Foss Westcott, som var mötets ordförande, begivit sig till en annan lokal, uttryckte det så (referat ur Manchester Guardian):

»Laget har inte kommit till London för att skapa något slags sensation under vintermånaderna. De

visste alla, att London behövde en oerhörd livsförnyelse under Guds ledning. Världen har kommit ur jämvikt genom världskriget och den långvariga depressionen. Oändligt många människor längta efter något att fästa sin tro vid och kunna likväl inte finna det. Lagets medlemmar kommo till London, därför att de fullt och fast trodde, att den levande Guden hade en målmedveten plan för London.»

Dessa ord blevo uttalade i Central Hall den 16 oktober. Två dagar senare blev gruppen hälsad välkommen till London av den av stadens alla funktionärer, som man minst av allt kunde misstänka för någon känslsamhet eller religiös berördhet — »the coroner of the City of London». Han hade just hållit likbesiktning över en ung självmördare, sade han. »Och det har i synnerhet i år varit ett mycket stort antal unga män, som tagit sitt liv — tysta, grubblande unga män.» Och likbesiktningsschefen fortsatte (referat ur Daily Mail, som ger artikeln en fyrsfaltig rubrik; var och en, som läser engelska tidningar, förstår vad det betyder) :

»Det finns i dag i London en rörelse, som kallar sig Oxford-grupp-rörelsen, vilken, som jag hör, söker att väcka ömsesidigt förtroende mellan föräldrar och barn, mellan människa och människa.

Det är något, jag lärde mig under kriget, då jag var dubbelt så gammal som de flesta i mitt kompani. Jag minns, att kunde man vinna manskapets förtroende och få dem att tala ut, då kunde man också hjälpa dem.

Därför välkomnar jag denna Oxford-grupp-rörelse, vars önskan är att i den dagliga samvaron återuppliva Kristi praktiska lära — därest den kan skapa ömsesidigt förtroende mellan människor.

Med trettio års erfarenhet som coroner vet jag, att nästan alla självmord ha sin upprinnelse i att människor inte kunna diskutera sina problem med varandra; och så börja de att grubbla och gruva sig över sig själva och sitt liv.»

Dessa reflexioner av Londons coroner peka på något väsentligt i gruppens och Buchmans arbetsmetoder. Han har en utomordentlig förmåga att få människor att öppna sig och avbörda sig sina bekymmer.

Ett möte som det i Central Hall erinrar i långt högre grad om ett politiskt möte eller en konferens mellan amerikanska affärsmän än om ett vanligt väckelsemöte. Det förekommer inga böner, ingen psalmsång. Inga få ordet utom dem, som ledaren anmodar. Inga »bekännelser» från publikens sida förekomma.

Dr. Foss Westcott öppnade mötet med att erinra om att staden Londons valspråk »Domine, dirige nos» (Herre, led oss!) pekar på tre huvudprinciper i Oxford-grupp-rörelsen. Den sätter Gud främst, den litar på hans ledning, den arbetar flera tillsammans — i lag. Därefter lämnade han ordet till den ene efter den andre, särskilt till de unga från universiteten, och de berättade, vad gruppen betytt i deras liv.

Det är ett vanskligt företag att söka ge den, som inte haft någon personlig kontakt med grupprörelsen ett intryck av den harmoni, den naturlighet och friskhet och den humor som präglar dessa människors anföranden.

En liknande inledning till många möten är säkert de ord, som yttrades av en ung holländare i Nationernas förbunds sekretariat vid en sammankomst i Genève nyligen; han talade också vid det stora mötet i Central Hall. »Vi vill inte göra oss märkvärdiga», sade han. »Men vi känner oss som patienter, som övervunnit en svår och långvarig sjukdom med ganska enkla medel, och vi känner det som en förpliktelse och ett behov att få berätta för andra om denna märkliga — och billiga — läkemetod för att om möjligt få också dem att känna sig lika lyckliga, sunda och befriade, som vi själva känner oss.»

En av talarna i Central Hall var en ung medicinare, kapten för det berömda segrande roddarlaget från Cambridge. Han berättade, hur han nyligen stod alldeles hjälplös med sin gamla motorcykel. Den ville inte gå. Han förstod inte var felet låg, förrän han såg att bensinkranen var avstängd. Han öppnade den, och drivkraften strömmade på nytt genom maskinen. »Kraften måste strömma genom ditt liv, om du skall kunna uträtta någonting», sade han. »Och kraften har jag funnit i Jesus Kristus.»

När en ung medicinare, kapten för roddarlaget i Cambridge, kan stå upp och vittna om sin trosupplevelse i så enkla ord, så säger det oss bland

annat, att han inte är rädd för att göra sig löjlig. Men det vittnar kanske om ännu större moralisk frimodighet, när en 63-årig biskop stiger fram — det var den högt ansedde biskopen av Warrington — och säger, att han nu äntligen, sedan han kommit med i grupprörelsen, kände sig »ansikte mot ansikte med livet».

Eller gruppen inbjuder till en lunch, där var och en betalar för sig eller till lunch i någon klubb. Ingen bjuder till bords; ingen bordsbön bedes. Man äter och dricker (också öl och vin), samtalar och skrattar. När man kommit till kaffet, knackar ledaren i bordet och säger: »Vi ha egentligen kommit samman för att få höra lite om grupprörelsen; några av herrarna kommer nu att säga några ord. Var och en får tre minuter på sig.» Och det kan sägas oändligt mycket på tre minuter.

Vid sammankomsten i Genève talade en fransk professor om vad det betydde för hans livsföring att han blivit troende och citerade det bibelord, som nu var hans rättesnöre. Och ledaren knackar i bordet och säger: »Mina herrar, det är första gången bibeln blir citerad i denna klubb annat än på skämt.»

Samtidigt talade en ung politiker från Sydafrika och skildrade ungdomens bitterhet inför alla svårigheter. »Jag visste vad det var för fel med alla de politiska ledarna — det är alltid en lättköpt visdom — men det föll mig aldrig in att

det kunde vara något fel med mig själv. Så kom det ett grupplag från Oxford till Sydafrika. Jag hade aldrig haft några religiösa intressen. Jag gick till deras möten driven av nyfikenhet och kritiklusta. Men det tog skruv hos mig. Jag måste gå in i mig själv. Det var inte vidare behagligt. Jag måste gå till människor, som jag förtalat, och be om förlåtelse. Jag måste sända tillbaka vissa penningbelopp, som jag förvärvat på ett sätt, som inte överensstämde med Kristi krav på ärlighet. Sådant kostar på. Men nu är jag en fri man och har funnit en lycka och en glädje, som jag förut inte ens vågat drömma om.»

En korrespondent för en av de stora byråerna sade, att han numera aldrig ljög i sina telegram eller kom med några insinuationer och inte skrev något annat än han visste vara med sanningen överensstämmande. Det var (för honom) en helt ny arbetsmetod, tack vare vilken han numera aldrig kände sig nervös. Och hans byrå var mera belåten med honom än någonsin förut.

Ordföranden i Oxfords studentförening vittnade om att han aldrig förut kunnat dra jämnt med sina föräldrar och syskon. Nu tillstod han ärligt, när han förgått sig eller förstod att han hade orätt; och det hade kommit en helt ny anda i hans hem.

Innan man sedan gick från bordet, bad ledaren alla, som voro anslutna till grupprörelsen, att resa sig, så att man kunde se vilka det var och så att de, som önskade få veta mera om dessa ting, diskutera dem eller dryfta sina egna problem, skulle kunna veta till vilka de hade att vända sig.

Allt detta är tämligen enkla och vardagliga och föga sensationella ting.

Perspektivet blir strax vidare, när en man som professor Marshall Brown uppträder vid en dylik sammankomst. Han är känd i Skandinavien. Han deltog år 1932 i folkrättsinstitutets möte i Oslo. Han har under många år varit professor i politisk historia vid New Yorks universitet och dekanus i sin fakultet. Han har varit Förenta Staternas minister *en mission spéciale* vid mer än ett tillfälle. Han deltog i den ekonomiska konferensen i London. Hans yttrande i Genève återfinnes i följande kapitel.

Är det en paradox eller en bokstavlig sanning att påstå: »Om det i augusti 1914 i Europas regeringar hade suttit tio kristna människor, vilka hade haft bergspredikan som sitt livs rättesnöre, skulle det aldrig ha blivit något världskrig?»

»Man kan inte förvandla människonaturen», säga de som åstunda ett angenämt moraliskt sömnmedel. »Den är det enda som kan förvandlas», säger grupprörelsen.

Man kan hålla före, att detta är en paradox. Men ingen kan sväva i tvivelsmål om vilken av de båda arbetshypoteserna som är den bästa. Vilken-dera som gör det möjligt att bevara hoppet och ge mod att fortsätta kampen.

IV.

Som ett led i grupprörelsens »angrepp på London» hölls den 6 december ett möte i Underhuset. Det öppnades av den kände politikern Sir Francis Freemantle, överstelöjtnant i sanitetsvården, medlem i parlamentet (för London) sedan 1919, ordförande i parlamentets hälsovårdskommitté och den brittiska föreningen av statsanställda läkare.

Man visste inte på förhand hur många som skulle komma till ett dylikt möte. Man hade tänkt förlägga det till en lokal med plats för 50 personer, men måste flytta över till en av de stora kommittésalarna med plats för över 200. Fastän debatt pågick, deltog över 120 av underhusets representanter, däribland flera av regeringens medlemmar med the Attorney General Sir Inship (konservativ) i spetsen, en rad av överhusets representanter med regeringsmedlemmen Lord Rochester (liberal) i spetsen, åtskilliga pressmän och en del av de unga från grupprörelsen. I övrigt voro alla politiska partier representerade. I det meningsutbyte, som följde efter gruppmedlemmarnas inlägg, deltog representanter från såväl arbetarpartiet som de konservativa, och man riktade till gruppen en anmodan att anordna ett house-party i London speciellt för de parlamentsmedlemmar, som ha svårt att lämna staden. Denna vädjan har blivit efterkommen, och ett house-party anordnades på Hotel Metropole i London i december och ännu ett i januari 1934.

Mötet i underhuset, arrangerat för att under-

husets medlemmar skulle bli i tillfälle att stifta personlig bekantskap med grupprörelsen och få en föreställning om dess möjligheter att göra en insats i det politiska livet, leddes av Loudon Hamilton (skildrad i Harold Begbies bok »Life Changers» i kapitlet »Beau Ideal»). Han gav en kort översikt över gruppens historia. Så talade Kit Prescott om gruppens arbete i Oxford just nu; arbetarledaren George White talade om gruppen och de arbetslösa. Holländaren Jan de Bordes från Nationernas Förbunds sekretariat skildrade gruppens arbete i Genève, i den internationella miljön. Advokaten George Buchanan från Sydafrika, K. C., regeringens rådgivare för de infödda i Bechuanalandet, skildrade gruppens verksamhet i Sydafrika, hur den skapat fördragsamhet mellan holländare och engelsmän och åstadkommit att svarta och vita för första gången kunnat samlas kring samma bord. Carl Vrooman, inflytelserik demokrat och jordbruksminister i Woodrow Wilsons kabinett 1914—1918, skildrade Amerikas kris som en i högre grad än någonting annat moralisk kris och Amerikas väg till återhämtning som en väg genom personlig kristendom. Och författaren till dessa rader höll ett anförande, som här återgives, belysande för hur kontakten med grupprörelsen påverkar en utomstående.*

»Vi sutto för fyra dagar sedan samlade till rådslag i Genève i Nationernas förbunds kontroll-

---

* Författaren är stortingspresidenten, medlemmen av Nationernas förbunds kontrollkommitté m. m. redaktör C. J. Hambro. ö. a.

kommitté. Vi hade i all hast blivit sammankallade, som flera gånger förut, för att söka hålla arkitekternas arbete med den nya byggnaden inom de anslagna beviljningarnas ram. De begärde stora summor till planering och röjning runt det nya palatset, och vi voro av den åsikten, att detta var arbeten som kunde anstå tills bättre tider dagats. Det har länge varit alldeles för bekvämt att komma in i Nationernas förbund och mycket för lätt att åter slippa ut. Ingenting skulle vara förlorat med att det fortfarande vore oländig och hinder-sam terräng runt byggnaden. Bli förhållandena bättre än i dag, komma de yttre planeringsarbeta-tena icke att vålla förbundet några större vanskligheter.

Arkitekterna klagade över att anslagen inte förslogo till tapeter och väggdekorationer. Jag tillät mig svara: »Vad skall ni med nya anslag? Ni har det dyrbaraste material i världen att tapetsera väggarna med — alla de protokoll och traktater, som blivit avfattade i Genève men som aldrig blivit undertecknade. Ni har alla de konventioner, som enstämmigt och under applåder blivit antagna i rådsförsamlingen men som aldrig ratificerats av de regeringar, vars delegationer varit med och klappat i händerna. Tapetsera väggarna med den tapeten — låt den hänga där som ett mene tekel för de delegationer, som skola samlas i det nya palatset, så komma de kanske att förstå bättre än de stora staternas delegationer hittills förstått det, att vad som nu försiggår är blodigt allvar och att arbetets resultatlöshet är en fara för världen.»

Vi vandrade tillsammans med arkitekterna genom salarna i det gigantiska palatset, där den kalla vinden från sjön svepte genom de väldiga lokalerna, utan fönster och tak. Vi stodo i den grå, fuktiga decemberdagern och sågo ut över ett enformigt landskap, och jag tror att vi alla kände det som om denna jättelika, ofullbordade byggnad var en levande symbol av en period, som mera lade an på imponerande fasader än på det arbete, som skulle utföras bakom dem; som trodde att konstruktionen betydde mer än anden; som planerade större byggen, än den kunde fylla med liv och hade möjlighet och sammanhållning nog att fullfölja och avsluta.

Det var som om vi stodo däruppe och sågo ut över en hel värld i nöd, i smärta, i förvirring — en värld i långt större vända än man kanske kan föreställa sig i ett land, som har det så gynnsamt ställt som England.

Ty vad vi i dag stå inför är inte en ekonomisk kris — över huvud taget knappast en kris i ordets vanliga mening. En kris är något akut, övergående. Och den djupaste orsaken till det kritiska tillståndet i dag är inte av ekonomisk art, utan av moralisk. Man kan tala om en mentalitetskris. Vi befinna oss i en fruktansvärd andlig nedgångstid, en tid av degeneration, om man med degeneration menar den process, genom vilken och i vilken kulturen smulas sönder av de produkter den själv skapat.

Om i den politiska världen ett visst mått av ro och jämvikt skall nås, kräves det också ett visst

mått av harmoni mellan människans världsuppfattning och de yttre realiteter, som omge henne. Men mellan den kalla och förvirrade verklighet, som möter henne och ungdomens syn på världen sådan den skulle och borde vara, blottar sig en alltmera accentuerad och ödesdiger brist på harmoni. Världen runt bland dem som ha ögon att se med och öron att höra med gör sig allt starkare förnummen en känsla av att kulturen, Västerlandets kultur, de etiska landvinningar, som äro ett resultat av den kristna epokens utveckling, hålla på att malas sönder mellan kommunismens och nazismens kvarnstenar — mellan en materialism, som förnekar själva de grundvärden, på vilka all personlig kultur bygger, och en förvildad nationalism, som reser allt högre taggtrådsstängsel mellan folk och folk och som vet, att varje ny erövring den gör med logisk nödvändighet för den ett steg närmre dess egen och kulturens undergång. Varje land i det stora världssamfundet är i dag med fastare band än någonsin förr knutet till andra länder — varje avgränsnings- och isoleringsåtgärd i den stora staten tvingar alla de andra staterna att följa efter på samma väg.

Vad som gäller i en nations liv, att ingen är skickad att styra en stat, som tänker och känner endast för en klass eller yrkeskategori eller landsdel och icke för hela folket eller landet, det gäller också i det internationella folksamfundet. Endast de statsmän, som kunna tänka och känna för alla länder och inte bara för sitt eget, äro skickade till ledare. Innan man insett och ställt upp detta

som ett krav, kommer det internationella samlivet icke i väsentlig grad att förändras.

Då vi lämnade den halvfärdiga byggnaden på höjden vid Genève sjön hade jag en känsla av att det måste vara här som i Reading Goal :

»That night the empty corridors
were full of forms of fear —»

genom de tomma korridorerna sväva de onda aningar, de brustna illusioner, all den besvikelse och ängslan för framtiden, som fyller och måste fylla varje ärlig människa, som deltar i arbetet i Genève och ser, hur olösta politiska problem hopas från år till år, därför att de statsmän, som ha det största ansvaret, sakna det moraliska modet att på fullt allvar ta itu med uppgifterna. De ha gjort Nationernas förbund till en väldig internationell bangård, där varje vanskligt spörsmål växlas in på ett sidospår, skjutes undan och om möjligt ur sikte, tills slutligen all trafik blir spärrad och inte ett enda spår framkomligt.

Det måste ha frapperat var och en, hur omtänksamt man undviker alla centrala och vitala spörsmål, med vilken skicklighet man upplöser dem i intetsägande detaljer, och formalistiskt fördjupar sig i ting av subsidiär art. Har någonsin någon med sinne för realiteter varit tillfredsställd med vad han kunnat uträtta i Genève?

Här mötas den gamla statskonstens män runt förhandlingsbordet med syften och instruktioner, som de icke lägga fram för varandra, fyllda av en pliktmässig åstundan att avtvinga motparten mer

än vad som är rimligt — på förteggandets och den tysta lögnens väg. Tänk om dessa män började sitt arbete med lite *sharing* i grupprörelsens anda! Tänk om de i stället för att vara fyllda av sitt lands storhet hade en känsla av sin egen litenhet. Och anförtrodde varandra sina nederlag, sina besvikelser, sin känsla av otillräcklighet inför uppgifterna samt vad de själva innerst hoppas och önska. Har man inte anledning tro, att detta skulle skapa en ny atmosfär kring rådsbordet, en ny fördragsamhet, som skulle kunna ge hopp om ett resultat?

För övrigt, är icke detta något som gäller oss alla — ha vi inte alla upplevt det? Vi ha kommit från möten och föredrag. De ha kanske varit lyckade, vi tycka kanske att det vi sagt var bra; vi ha kämpat för ett program, som varit oklanderligt. Och likväl — ha vi inte en tyst nattlig timme känt oss otillfredsställda, förnummit en andlig tomhet och fattigdom, hört en stilla spörjande röst inom oss: »Har du gett dessa människor något som är av vital betydelse? Har du visat dem något som kan värma dem och göra deras sinne rikare? Har du gett dem ett hopp som sträcker sig utöver nuet och morgondagen?»

Och vad ha vi som ärliga människor nödgats svara?

Politik och politiker ha inte längre något grepp om folkets fantasi och hjärta.

Och liksom man i den inre utvecklingen runt om i länderna tröttnat på partipolitiken i gammaldags bemärkelse, så finns i den internationella

världen en motsvarande leda vid en politik, som baseras på en nationalism, vilken motsvarar parti-
väsendet — eller är ännu mera snävt begränsad.

I september förra året gav Oxfordgruppen lunch i Genève. Under samvaron kände många för första gången i Genève, att det rördes vid vitala spörsmål, att det som sades och dryftades var sådant, som var verklighet och väsentlighet i människornas liv och folkens öden. Här funnos människor som levde på djupaste allvar — och därför också med glädje — och som lade upp ett arbetsprogram som verkligen skulle kunna åstadkomma en förvandling av världen. Varje politiker måste erkänna det faktum, som dessa mäns liv och insats är.

Professor Marshall Brown från New York yttrade under denna lunch, att han just kom från den ekonomiska konferensen; han hade deltagit i arbetet för *national recovery* och för *international recovery*; men han hade kommit till klarhet om att det som behövdes och det enda, som skulle kunna hjälpa världen framåt, var personlighetens inre *recovery* — det uppbyggande inifrån, som är det enda möjliga underlaget för en samfundskultur. Han sade vidare, att han med iver och intresse deltagit i arbetet för fångar och förbrytare i sitt hemland. Han hade sett hur klen resultat arbetet gett, hur kriminaliteten ökades och hur antalet återfall bland de frigivna ständigt steg. Och han hade sagt till sig själv: Vad tjänar allt detta till, så länge vi inte ge dem något, som de kunna gå ut i världen och leva på — ett and-

ligt innehåll som blir dem ett rättesnöre och en vägledning. Enbart det humana och filantropiska räcker här inte till. Men grupprörelsens Kristus-tro kan hjälpa. Till ett sådant levande hopp hade han själv nått fram genom grupprörelsen. Och här går vägen — individernas, den nationella och den internationella.

Vi ha alla skakat våra visa huvuden, när vi läst om grupprörelsens absoluta krav, tillämpade även på det politiska livet. Och vi ha sagt: Det är omöjligt. Men spørsmålet är ett annat: Är det mödan värt att försöka? Vi ha försökt alla möjliga andra metoder — varför inte också pröva denna?

En amerikansk anekdot säger att det i en amerikansk politikers liv finns tre stadier. Först försöker han *to get on*, därefter *to get honour* och slutligen — ett stadium som endast jämförelsevis få *to get honest*.* Tänk, om man satte som en betingelse för att *get on*, att man först visat att man var *honest*.

Det är inte möjligt, säger den gamla statskonstens män. Och politiken är det möjligas konst. Ja, men politik måste också vara något av dröm och vision, av vilja att i morgon förverkliga vad, som i dag är omöjligt. Och ve den politiker, som endast ser sin uppgift i att söka genomföra det som är möjligt i nuet. Hans gärning kommer att förgätas och hans namn skall plånas ut.

---

* De tre amerikanska uttrycken betyder ungefär: att göra karriär — att vinna ära — att bli ärlig. Ö. a.

Gruppörelsen har pekat på något som de världsvisa säga är omöjligt i dag, men som denna rörelse säger att den vill göra möjligt, att den vill göra ofrånkomligt i morgon.

Det har hittills icke funnits en modern statsregim, som varit kristen i den meningen, att bergspredikans ord varit bestämmande för en regerings handlingssätt, att dess görande och låtande gått ut på att finna Guds vilja. Gruppörelsen säger, att det är dithän vi måste komma, om vi vilja lösa världens problem — och då komma de också att bli enkla.

Tro vi det? Det är inte så vi skola fråga. Frågan är: Skulle vi önska att det vore så? Skulle vi hälsa det med glädje?

Därför att gruppörelsens arbete går ut på att flytta ut gränserna för det möjliga, att öppna vidare perspektiv, att ställa upp de absoluta kravens klarnade ro gentemot det relativas rastlöshet, att rasera skrankorna mellan människa och människa, mellan folk och folk, att på nytt bygga upp — ser jag det som en ljusning i mörkret, som ett hoppgivande tecken i depressionen och önskar att kunna få hälsa denna verksamhet välkommen även i mitt eget land.»

V.

Härmed har getts en antydning om den yttre verksamhet, som bedrivs av gruppörelsen och den vidsträckta betydelse detta arbete fått. Men

för att få en föreställning om detta arbetes syftning är det nödvändigt att känna också den inre påverkan, genom vilken nya medlemmar vinnas för gruppen och dess verksamhet.

En bärande princip i grupprörelsen är en personlig kristen påverkan. Det har redan blivit nämnt, hur man i stor utsträckning söker nå andra genom arbete i grupplag (team-work). Buchman själv reser nästan aldrig ensam och arbetar aldrig ensam. Han har strävat efter att själv stå i bakgrunden. Den rörelse, som utgått från honom, har inte fått någon stereotyp prägel av hans person eller av någon annan person eller »ledare». Betydelsen av att alltid ha en medarbetare eller flera att komma tillsammans med för gemensamma rådslag och till gemensam bön — att få stöd och kritik av — kan näppeligen överskattas. Särskilt viktigt har Buchman också ansett det vara för hans medarbetare att söka skaffa sig personlig erfarenhet och bli självständiga. De ha ofta fått erfara sanningen i ordet: »En kan falla ; två kunna stå emot.»

Vid de större möten eller house-parties, som anordnas av och med de utsända grupperna, söker man i första hand skapa den andliga atmosfär, i vilken den »livsförvandling» kan ske, som är rörelsens stora mål. Buchman och hans medhjälpare äro övertygade om att även de bästa behöva en sådan genomgripande livsförvandling, innan de helt kunna överlåta sin vilja åt Gud. Och denna överlåtelse sker genom den inre mognad,

som vinnes under de stilla stunder, då själen är ensam med Gud.

Det är möjligt och sannolikt, att det krav på fördjupande och meditation som grupprörelsen ställer står i samband med dess ledares intima kännedom om Österns religioner och filosofi. Buchman har flera år levat i Indien och Kina; John McCook Roots, som står honom särskilt nära, är son till biskopen av Hankow och har vuxit upp i Orienten; biskopen av Calcutta kom förra året att spela en framträdande roll i rörelsen.

Gruppledammarna börja varje dag med en stilla stund (*a quiet time*), en andaktsstund, då man söker befria sinnet från allting utom själens behov av stillhet, försjunkande och samkänsla med gudomen. Det kräves disciplin och viljeträning att nå den fullkomliga avspänning, som är en förutsättning för den stora stillheten. Men har man nått den, då skall också, hävda grupprörelsens anhängare, den helige Ande tala direkt till själen, i själen. Detta är vad man kallar *guidance* — Guds ledning. Genom denna *guidance* ledes gruppen och de enskildas viktigaste handlingar. De tankar, som komma för var och en under den stilla stunden, skrivs ner; är det många gruppledammare, jämföra de sina anteckningar och diskutera dem. Olika människors mottaglighet är givetvis ytterst varierande.

Även den i religiöst avseende skeptiskt inställda torde inse dessa »stilla stunders» vad man skulle kunna kalla själshygieniska betydelse. — Frank

Buchmans teologiska motståndare erkänna, att han är en utomordentligt skicklig psykoanalytiker. Han har en sällsynt förmåga att i varje enskilt fall ställa den rätta själsliga diagnosen och visa vägen till återhämtning och hälsa.

Och denna väg är alltid densamma. Den går genom vad man på engelska kallar *sharing* och *restitution* — de två ord som tillsammans med *guidance* utgöra grupprörelsens inre program.

Med *sharing* menar man inte riktigt detsamma som bikt, men något ditåt: att delge en vän eller andlig vägledare sina själsliga och religiösa erfarenheter, att fritt tala ut om sina synder och frestelser, sin gudsupplevelse, sin innersta längtan och sitt djupaste behov.

Buchman har riklig erfarenhet både av vad förtegenhet betyder och vad det betyder för ett plågat sinne att få tala ut och därigenom bli lättat och befriat. Han är medveten om realiteten i de ord *the coroner of London* yttrade angående orsakerna till självmorden bland unga människor.

Skillnaden mellan den bekännelse grupprörelsen uppmanar till och den katolska bikten har åskådligt klarlagts i några ord av den schweiziske professorn Emil Brunner («*Meine Begegnung mit der Gruppenbewegung*»). Brunner, som är en ledande teolog, av barthiansk riktning, har efter mycken skepsis och många invändningar delvis anslutit sig till grupprörelsen. »Vad är denna rörelse?» frågar han. »En basunstöt, som i alla länder vill väcka den sovande kyrkan. Väl de

präster och församlingar, som inte behöva den. På dess frukter skolen I komma att känna den.» Om gruppens »sharing» skriver han:

»Den första förutsättningen är själasörjarens fullkomliga solidaritet med den andre. Han måste göra fullt allvar av att han är en syndare, som talar med en syndare. Varje »jag»-förklädnad måste falla, liksom avståndet mellan en givande och en mottagande, mellan en »däruppe» och en »ännu därnere» måste försvinna. Själasörjaren talar öppet om sin egen svaghet och sina egna fel och får därigenom den andre att yppa sina. Denna mycket konkreta och aktuella bekännelse av synderna är förutsättningen för förståelse av Kristusbudskapet. Genom ett sådant förfarande är det lättförklarligt att skyggheten att bekänna kommer att försvinna. Man gör allvar av att förlåtelsen gäller även för de grövsta synder och att vi alla, såväl själasörjare som andra, äro syndare.

Men för att kunna utöva denna själavård är det nödvändigt att först skapa det förtroende, som väcker åtminstone ett hopp om att det finns hjälp och bot. Härtill syfta de många vittnesbörden. De spela samma roll som undren och tecknen i urkristendomen.»

Efter sharing följer *restitution*, som inte är någon botövning, men en gottgörelse av det man förbrutit, ett sonande av de förseelser man begått, ett försök att ställa till rätta vad man felat eller försummat.

Kraven på »restitution» kunna ställas mycket stränga. Och de avskräcka kanske i första ögon-

blicket. Men accepterar man dem och lever efter dem, ge de en djup känsla av lycka och befrielse. Man upplever, om man så vill, på ett högre plan scenen mellan konsul Tjelde och advokat Berent i »En Fallit». Det kostar på att låta alla undanflykter fara och lämna sitt bo — men det ger frid; och det ger framtid.

»När evangeliet förkunnas i den helige Ande, kommer det antingen att övertyga eller väcka förargelse», skriver A. J. Russell. »Det träffade samvetet söker slå igen.»

Professor Grensted i Oxford, som ingående studerat grupprörelsen både innan och efter det han anslöt sig till den, säger på ett ställe träffande:

»En skrymtare är den, som skyler över sin egen inre disharmoni genom att vara småaktigt nogräknad med andras uppförande. Hedningar kritisera kristna mer än de kritisera syndare; ty syndare oroa inte deras samvete. Olyckligtvis söka kristna människor ofta och med klen resultat försvara sig mot kritiken genom att uppträda som nogräknade moralister gentemot andra.»

Här skär grupprörelsen rakt igenom med sitt krav på självprovning samt hel och full ärlighet — också inbördes och gentemot ledarna.

Buchman och hans medarbetare kräva av tron, att den skall vara verksam i kärlek. »Guds rike består icke i ord, men i kraft.» Och kriteriet på en människas tro är för dem, om den omvänder andra, om tron lever i vardagens liv. Grupprörelsen går icke emot kyrkan och kyrkorna, men vill

inom dem och inifrån förnya och intensifiera kristenlivet och sprida den glädje, som en samlad vilja och ett enhetligt livsmål i det absolutas tjänst ger.

I en av de mycket moderna böcker av unga amerikanska författare, som under de sista åren väckt stor uppmärksamhet, har hjältens — och ungdomens — förhållande till religionen skildrats i följande ord:

»Han började bedja. Han trodde varken på Gud eller helvete eller himmel; men han fruktade, att de likväl funnos. Han trodde icke på änglar med milda ansikten och skinande vingar; men han trodde på mörka andar, som sväva kring ensamma människors huvuden.»

Det råder intet tvivel om att just detta är miljoner unga människors gudsförhållande. Denna rädsla har Buchman och hans medhjälpare i tusentals fall förvandlat till en ljus tro och en levande glädje. Ängslan för onda andar ha de förvandlat till en fast förvissning om Guds närvaro.

Buchman har vid ett tillfälle inför en präst, som ville avvisa varje förnyelse, citerat profetens ord: »Ve eder, I Israels herdar, som haven sørjt allenast för eder själva! Det svaga stärkten I icke, det sjuka heladen I icke, det sargade förbunden I icke, det fördrivna förden I icke tillbaka, det förörade uppsökten I icke. Så blevo de förskingrade, därför att de icke hade någon herde. Och deras blod kräver jag av väktaren.»

VI.

För att få ett riktigt intryck av vad Oxford-grupp-rörelsen är och hur den når sina resultat, måste man själv ha varit med på något av dess möten eller house-parties. Många förutfattade meningar och invändningar falla då bort av sig själva.

På mötena verkar man inte genom långa föredrag, men, som professor Brunner påpekar, genom många vittnesbörd. Dessa vittnesbörd ha inte den karaktär av spännande bekännelser, som vittnesbörden understundom få på nordiska väckelsemöten. Det förekommer inte något hektiskt eller improviserat på gruppmötena. Allt är intellektuellt genomarbetat, planlagt under fullkomlig andlig disciplin och fjärran från allt tungomålstalande och all hallelujastämning. Ingen av åhörarna får tillfälle att bekänna sina synder eller vittna om att han eller hon är nyomvänd.

Önskar någon stanna kvar efter ett sådant offentligt möte för att på tumanhand dryfta sina personliga angelägenheter med någon av gruppmedlemmarna, för att delge dem sina svårigheter, söka vägledning, få veta hur man skall komma vidare, vilka böcker man skall läsa, hur man skall få komma med på ett house-party o. s. v., blir han hjärtligt mottagen. Men Buchman och hans vänner frukta offentliga demonstrationer, allt vädjande till känslan, allt som man skulle kunna kalla religiös emotionalism.

De personliga vittnesbörd, som avgivas på mötena äro mitt i all sin brittiskt-praktiska realism dock av sällsynt andlig halt. Det är om viljans och tankens synder och glädjen över att kunna vinna seger över dem man talar, inte så mycket om köttets synder och lockelser.

För att ta ett exempel: Dagen före mötet i underhuset hölls ett stort möte i Croydon. Det leddes av biskopen av Croydon, en lika manlig som sympatisk och stark personlighet. De som uppträdde voro delvis desamma som i underhuset. Programmets sammansättning, om man kan bruka detta uttryck, visar hur noggrant ett möte är förberett.

Croydon med sin flygstation och sin stora arbetarbefolkning (staden har omkring 240 000 invånare) är mycket stolt över att ha fått egen biskop och inte längre bara behöva vara en av Londons anonyma förstäder. Som talare uppträdde biskopen, Loudon Hamilton, som leder The London Team, Kit Prescott från Oxford, de arbetslösas förtroendeman Georg White med sin breda Midland-dialekt, Buchanan från Sydafrika, Vrooman från Amerika och mellan dessa båda sista talare biskopens vackra unga dotter, som berättade hur hon genom grupprörelsen blivit väckt till personlig kristendom och positivt arbete att bära det glada budskapet till andra. Ett nygift amerikanskt par berättade hur de kommit resande från Filadelfia för att fira sin smekmånad i The London Team och för att få vara med på ett house-party i Eastbourne. En av stiftets mest energiska

prästfruar, en kvinnosakskvinna, som satt i hundra slags kommittéer och styrelser — en typ som vi väl känna till inte minst här i Norden — avlade ett vittnesbörd, som var karakteristiskt. Hon skildrade sitt verksamhetsfyllda, egenrättfärdiga, kritiksjuka liv, hela sin rastlösa verksamhet, som icke gjorde henne lycklig, sin iver att reformera film och teater: »Men i mitt hjärta fanns en scen, där jag alltid såg mig själv i huvudrollen, där den ena filmen efter den andra rullades upp, vars innehåll inte var uppbyggligt och vars verkan inte var moralisk.» Och hon skildrade hur hon genom grupprörelsen blivit väckt till kärlek och ödmjukhet, till att förstå, att det icke är kristendom att sitta i syföreningar och styrelser och bekänna *andras* synder; kristendom är det däremot att söka hjälpa andra genom att bekänna sina egna synder.

Är det något att förvånas över att den väldiga lokalen var överfylld?

Ledaren för Croydons arbetarparti kom efter mötets slut till sin partikamrat George White och sade: »It is the first time I have seen Jesus Christ on the platform» — »det är första gången jag upplevt Jesus Kristus på tribunen». Och dessa ord, sagda på fullt allvar, voro ett uttryck för den omedelbara andakt den stora människomasan kände.

Ett house-party, som det i allmänhet ordnas, varar från tre till fjorton dagar. Det stora intresse som grupprörelsen väckt i alla kretsar har

gjort det allt svårare att ordna och administrera dessa house-parties. I allmänhet träffa ledarna avtal med ett stort hotell eller med ett eller flera colleges i en universitetsstad.

Det har nämnts, att i det house-party som hölls i Oxford sommaren 1933, deltog över 5 000 människor. I det fjortondagars house-party, som skall hållas där i juli detta år, räknar man med ett långt större deltagarantal.

Man är inbjuden i den meningen, att man måste ha ett auktoriserat deltagarkort för att kunna få vara med. Var och en betalar för sig.

I december hölls ett tiodagars house-party i Eastbourne. Man hade hyrt det stora och berömda Grand Hotel vid kanalen. Deltagarantalet var omkring fem hundra. Bland deltagarna måste också en del av betjäningen räknas. Det har bildats en mycket aktiv grupp bland kyparna, som samlade hop pengar och sände två man att vara med i The London Team. Det berättas, att en av Englands tidningsmagnater förra sommaren blev *changed* av sin gamle kypare på Grand Hotel. »Inför en rörelse som kan omvända präster och kypare kapitulerar jag», sade han, och hans tidningars utomordentligt vänliga hållning gentemot gruppörelsen har icke varit utan betydelse för gruppernas ställning i England.

Varje morgon klockan 8 höll The London Team sin »quiet time», hade sin »sharing» och planlade dagen under än den enes, än den andres ledning; efter frukosten hölls olika större möten, också

de vanligen med »quiet time» och med »sharing», därefter bibelstudier eller kanske rättare bibelsamtal; man belyste något kapitel ur bibeln med dagshändelser eller händelser ur gruppens verksamhet och gjorde det på så vis aktuellt och levande. Det var bibelstunder så skickligt ledda, så spirituella och intressanta att ingen, som varit med om dem glömmer dem. Så höllos särskilda möten för präster, läkare, för yngre och äldre män och för kvinnor, där man utbytte erfarenheter, dryftade livsproblem samt det religiösa läget och arbetet. Efter middagen hölls ett möte i stil med det i Croydon, därefter var tiden anslagen till enskild samvaro. Psalmsång förekom icke — däremot ofta »For he is a jolly good fellow» eller »Should auld acquittance be forgot». Någon läst bön eller andakt förekommer inte heller på mötena. När de avslutas med bön, sker det i form av en stilla stund, som av ledaren avslutas med ett högt uttalat amen. Även då det uttalas en önskan om bön för någon som ligger sjuk eller för döden, sker det i form av tyst andakt. Och det råder intet tvivel om att en sådan kort »quiet time» både skapar en djupare och personligt mer innerlig religiös stämning samt är mindre andligt tröttande än en gemensam, av någon ledare formulerad bön skulle vara.

I varje samvaro eller möte eller house-party förnimmer man en flödande andlig kraft och det förunderliga kamratskap, om vilket biskopen av Calcutta talade. Det är en frimodighet och en glädje, som det är mycket svårt för en utomstående att göra sig någon föreställning om.

Frank Buchman ledde en morgon andakten i Eastbourne, där eljest den kände skotske prästen John Watt, Garret Stearnley och andra (vilkas ledarbegåvning var utomordentlig) skötte ledningen. Man hade en kort »quiet time», och de som hade något på hjärtat lade fram detta. Det är inte något tvång att delta i »sharing» vid dessa möten; endast ett fåtal av deltagarna göra sin stämma hörd; ingen uttalar sig självsäkert om sin »guidance». Vanligen heter det: »It came to me» — »Det kom för mig, jag kom att tänka på». När någon av de ledande blir tillfrågad vad som kom till honom, händer det ofta att han svarar: »Jag fick inte någon bestämd vägledning.»

John Watt, den älskvärde skotten, som är chef för den andliga fångvården i United Kingdom, slog upp sin anteckningsbok och sade: »Jag är slö, det är min skötesynd. Jag hatar att bli störd och utkommenderad, även om jag är redo och rapp när människor kommer till mig. Nu ha vi haft det så lugnt och skönt dessa dagar i Eastbourne, ända tills din energiska gestalt dök upp bland oss här-om dagen som en levande fråga, om vi hade varit aktiva nog, och i två minuter hatade jag dig, Frank, »I loathed the sight of you — det var mig motbjudande att se dig!» Allmänt och hjärtligt skratt med Frank i spetsen och hans stämma genom munterheten: »Good for your soul, John» — »Det var nyttigt för din själ».

En annan av deltagarna i mötet, en äldre dam, som tillhörde en av de stränga dissentersektorna, sade att »det kom till mig att man på detta

möte inte tillräckligt betonat lidandet under korset». Frank Buchman avbröt: »Nej tack, det där är ingen 'guidance', det är gammal kritiklusta och egenrättfärdighet och surhet, som sitter i. Korsets smärta och seger är bakgrunden för allt vad vi gör och säger.» Och damen svarade stilla: »Tack, Frank.»

Allt som blir sagt på dessa möten präglas av en fullkomlig naturlighet, en öppenhet som avvärjar och vinner, ett förtroende som låter alla slöjor falla.

På ett möte för män över trettio år talade en rik godsägare: »Jag kom tillsammans med min hustru till det stora 'house-party' i Oxford i fjol. Vi ha varit gifta tio år, vad man brukar kalla lyckligt gifta. Men under mötena gick det upp för mig, att jag inte alls kände henne och att hon icke hade en aning om vad jag egentligen var för en människa. Det fanns önskingar och begär, hela skikt i min själ, tankeupplevelser, som jag hade dolt för henne. Det hade icke fallit mig in, att det gick att tala med en annan människa — allra minst sin hustru — om dessa ting. Men jag förstod nu, att jag måste tala. Och hon talade. Och vi lärde känna varandra och började ett nytt samliv i förtroende, i en trygghet och en ro, som vi icke anat kunde finnas mellan människor. För mig uppstod problemet: skall jag ge allt, jag äger åt de fattiga? Jag sökte 'guidance' och fick till svar, att jag skulle förvalta min rikedom som av Gud anförtrott gods. Jag har byggt nya hus åt

mitt folk. Bland arbetarna vid mina tegelbruk har en grupp bildats. Vi samlas om morgnarna till en gemensam 'quiet time', och alla lönefrågor reda vi upp under 'guidance' från Gud, när vi haft vår stilla stund.»

Han berättade vidare att han blivit ordförande i besiktningsrådet för grevskapets skogar, en befattning som han satte stort värde på; det satt många äldre män i styrelsen, men han blev vald. I en av skogarna växte en sällsynt gentiana, och utan att medvetet tänka på att det var förbjudet, hade han och hans hustru varit ute och grävt upp en del av växterna. Så var det möte i rådet, offentligt möte i grevskapets huvudstad, fullt på galleri och pressläktare. En man stod anklagad för att ha stulit ved i skogen; det upplystes om att det var £ 5 i böter för varje överträdelse av fridlysningsbestämmelserna. — Där satt jag! Det blev en paus. Människorna blevo otåliga. Jag sade: »Jag kan inte vidtaga några åtgärder mot den mannen. Jag har varit i skogen med min hustru och stulit gentianor.» — Det blev en ny paus. Så reste sig den gamle lord N. N., som långtifrån är kristen, och sade: »Jag är glad över vad ordföranden sagt; jag har nämligen också varit ute och stulit gentianor!» »Så betalte vi våra och mannens böter. Och vi ha sedan inte haft något liknande mål.»

På samma möte talade en gruvarbetare — kommunist och sovjetanställd uppvigglare från Nordengland, ända tills han blev »changed». Han berättade om sitt liv och om den kommunistiska

mentaliteten. — En äldre läkare, överläkare vid Londons fängelser, en man som aldrig haft kontakt med gruppörelsen förrän under detta house-party, berättade om sig själv och sin livsinställning, om den intensiva egenkärlek och egocentricitet, som präglat hans liv och drivit honom in i en offentlig verksamhet, där han icke behövde taga någon personlig hänsyn till sina patienter. Han förklarade vad som varit hans fel och vad han nu hade lärt.

Så uppträdde en man på några och trettio år; han hade något på hjärtat, som han måste ha sagt. Det var inte lätt, det skulle inte ha varit lätt för någon.

»Jag är förälskad i en dam i den stad, där jag bor», sade han. »Jag hoppas hon vill gifta sig med mig. Men jag har ljugit för att göra mig bättre än jag är. Jag har sagt, att min far är officer i marinen, ty det låter fint. Men det är inte sant. Han är en vanlig postassistent. Jag har sagt att jag kom in som kadett i marinen mot slutet av kriget. Det är inte heller sant. Jag blev inte antagen. Varje gång vi ha varit tillsammans har jag gett ut mer pengar än jag har råd till, för att hon skulle tro att jag var rikare än jag är. Nu förstår jag att detta icke är en god grundval att bygga livet på och att jag måste vara fullkomligt ärlig och säga allt som det verkligen förhåller sig. Och det är inte så lätt. Därför vill jag ta er alla som äro här — här är ett par, som känner henne också — som vittnen på mitt beslut, så att jag icke kan frågå det.»

Många händer sträcktes ut mot honom, och mötets ledare utropade: »Hon kommer att bli dubbelt så förtjust i er som förut.»

Förmodligen har han rätt. I den fullkomliga uppriktigheten mellan människa och människa ligger en skönhet, som verkar starkt och omedelbart och river ner hårdhetens skrankor i hjärtana.

Även den, som inte blir »changed», får en impuls till det goda av ett sådant »house-party» och ett intryck, som inte kan bli resultatlöst i hans liv.

En ung affärsman, mycket kritiskt inställd, som kommit i kontakt med gruppen, skriver hem till sin broder:

»— — Men det är lättare sagt än gjort att uttrycka mitt förhållande till Oxfordmänniskorna: jag är imponerad, ty det är något storslaget med deras absoluta tro, och såvitt jag kan se äro alla dessa människor lyckliga. Det är inte bara det, att de äro präktiga och intelligenta, men de skapa lycka omkring sig; och fast de tillsynes leva som människor i allmänhet, är deras liv inriktat på ett oändligt mycket högre plan.

De ha funnit en mening i livet, och även om deras vanor och idéer ofta förefalla meningslösa nog, kretsar deras liv dock uteslutande kring det enda, som spelar någon roll, nämligen världens frälsning.

De drivas av en makt, som är starkare än något annat, de äro överlägsna, ty ingenting kan driva dem ur kursen. De ha en social och mänsklig

säkerhet som är förbluffande, ty de veta, att de syssla med det enda, som är någon möda värt. En sydafrikan, som jag samtalade med i Cambridge, berättade för mig, att han dagen förut hade varit i hjärtat av Londons Eastend och burit sitt budskap dit; samma dag åt han middag med prins Georg. De ha inga bekymmer för det dagliga brödet; Gud sörjer för dem, säga de. Få de »guidance» att resa till Kanada, Kina, Sydafrika eller Indien, generar det dem inte ett ögonblick att de bara ha 17/6 på fickan. »Where God guides, He provides.» De äro höjda över vanliga människors dagliga bekymmer; de tala inte om väder och vind. De ha alltid viktigare saker att tala om; men samtidigt älska de ett gott skämt och de ha lättare att le än de flesta; och de äro fria från all konventionell humbug. —»

Så föga skrämmande verkar i praktiken vad som kallas de fyra absoluta kraven: absolut ärlighet, absolut renhet, absolut osjälviskhet, absolut kärlek.

Världen är i nöd. — Buchman och hans vänner peka på en väg ut ur nöden, en väg så gammal, att miljoner ha glömt den; de ha gjort gamla sanningar aktuella och mäktiga genom att leva dem. De ha förvandlat tusentals människoliv och gjort det förtappade värdefullt. Detta är offentliga, från alla håll bekräftade fakta.

Därför hälsas också i dag Oxford-grupp-rörelsen världen runt med känslor, besläktade med dem ärkebiskop Söderblom gav uttryck åt i sin sista

hälsning till gruppen: »Ni arbeta för det enda, som har något att betyda i religion och liv: Kristi absoluta herravälde i våra hjärtan, ord och gärningar. Ett förvandlat liv är mer värtaligt än mängder av predikningar.»

VIII.

Avsikten med denna lilla broschyr är varken att ge en uttömmande översikt över Oxford-grupprörelsens historia eller att ge en fullständig utredning av dess metoder eller dess praxis. Syftet har endast varit att visa på det mäktiga faktum denna rörelse börjar bli, inte bara i enskilda människors liv utan också genom den nya moraliska atmosfär den skapar för lösningen av världsproblemen av i dag.

Den som själv vill studera rörelsens innehåll bör söka sig till den litteratur, som föreligger och som så att säga är auktoriserad av Oxfordgruppen. Men det är nödvändigt att hela tiden ha klart för sig att grupprörelsen inte är någon teologisk riktning; att den inte har några dogmer eller doktriner. Den är en väckelse till personlig, levande religion inom vilket bestående kristet trosamfund som helst. Många av de ledande inom rörelsen ha utgått från den lutherska kyrkan i Amerika, andra från den engelska episkopalkyrkan, andra åter från den reformerta; några från metodistkyrkan. Rörelsen har romerska katoliker

och kalvinister bland sina anhängare — och drar inga gränser.

Den enskildes teologiska uppfattning får stå för hans egen räkning, också Buchmans. Varken han eller andra göra anspråk på att inta någon särställning eller att ha börjat någon ny rörelse. Med tacksamhet erkänna de den stora skuld, i vilken de stå till Henry Drummond, vars essay »Spiritual Diagnosis» — »Andlig diagnos» — (av år 1873) de räkna som utgångspunkt för den moderna strävan efter personlig evangelisering. Näst Drummond räkna de dr. John R. Mott och Henry Clay Trumbull (1831—1903) som läromästare och banbrytare. Trumbulls »Individual Work for Individuals» och John Motts lilla skrift med samma titel ange det program, som också varit Oxford-grupp-rörelsens.

Personlig påverkan av den enskilda människan var fältropet i den väldiga »evangeliseringskampanj» som pastor William A. Sunday organiserade i New York år 1917. Buchman ledde den gången de grupper av »personal workers», som voro i verksamhet överallt i staden. Och det »personliga arbetet» var den ledande grundsatsen i det intensiva arbetet för missionen i Indien och Kina, som år 1916—1918 leddes av Buchman, Sherwood Eddy och A. E. Day. Att grupprörelsen erkänner denna tradition och detta sammanhang framgår av att den äldsta av de skrifter, som figurera på dess boklista är »Soul Surgery» (Själskirurgi) av H. A. Walter, som kom ut år 1919 innan namnet »Oxford-gruppen» fanns; författaren Howard

Walter dog som missionär i Indien 1 november 1918.

Hans lilla bok, ursprungligen publicerad som en serie artiklar i »The Indian Witness», är ur många synpunkter av betydande intresse. Redan här brukas uttrycket »att förvandla liv» och »life-changers», och redan här finner man hela det program, som sedan i alla detaljer blivit genomarbetat.

Howard Walters bok (på knappt 100 sidor) rymmer ett rikt innehåll och vädjar genom sin vetenskapliga prägel till de mera försigkomna, till psykologer, till själasörjare, till dem som söka utbilda sig till »personal workers».

Walter är i hög grad påverkad av den några år äldre Buchman. De hade båda genomgått Hartford's teologiska seminarium. Han hade varit Buchmans medhjälpare under arbetet i Amerika och ett av hans bästa stöd under den missionsverksamhet i Indien och Kina, som blev av så stor betydelse för grupp-rörelsens vidare utveckling.

Innehållet är uppdelat i två delar: »Betydelsen av personlig evangelisering» och »Principerna för personlig evangelisering». I andra avsnittet finner man för första gången över var sitt kapitel de 5 »c» som »kommo till» Buchman under hans »quiet time» en dag 1917: 1) *confidence* (förtroende), 2) *confession* (bekännelse), 3) *conviction* (syndakännedom), 4) *conversion* (omvändelse) och 5) *conservation* (av Buchman mera träffande kallat *continuance* — behållelse).

För den som vill tränga mera på djupet är »Soul Surgery» av särskild betydelse genom de ypperliga anvisningar den ger på hela den litteratur om personlig evangelisering från Drummond fram till grupp-rörelsen, om religiöst-psykologiska forskningsresultat från Trumbull över William James till Begbie. Buchman, som ju också i likhet med Mott, Walter och andra har deltagit i K. F. U. M:s arbete, är inte en sporadisk företeelse, utan snarare slutresultatet av femtio års utveckling av personlig kristendom i England och Amerika.

Men först på *sin* boklista har grupprörelsen satt A. J. Russells *For sinners only* (Endast för syndare).

I och för sig är detta lätt att förstå. Russells bok är brett lagd; den är skriven av en behändig journalist med fackmässig rutin, med en bestickande förmåga att finna det för ögonblicket mest aktuella, som med något av sensationens makt kan väcka intresset hos den läsare, som på förhand inte är religiöst inställd. Häri ligger på samma gång bokens svaghet. Den berättar; men den förklarar inte. Dess grundton är snarare — kanske är det just därför den fått en sådan oerhörd spridning — en lätt triumferande tillfredsställelse över hur mycket fint folk och hur många framstående begåvningar, som anslutit sig till grupprörelsen, än ett djupt allvar och ångest för människosjälarna. Likväl är det inget tvivel om att boken, utomordentligt fängslande som den är, har haft en mycket stor betydelse. Man kan säga

att det är den som för första gången har gjort grupprörelsen till ett »gott stoff», öppnat tidningspalterna för den i stor utsträckning och fört människor, som inte skulle ha blivit gripna av böcker av större djup eller ett mera teologiskt snitt, fram till ett levande intresse för kristendomen. — Russell har skapat religiös efterfrågan. Därför är det, affärstekniskt sett, riktigt att ställa honom i spetsen.

Men för den kritiskt inställde, för den som vill forska, som ställer frågor och önskar få en djupare intellektuell förståelse av dessa ting, är Harold Begbies bok *Life Changers* den utan jämförelse bästa, som föreligger om grupprörelsen. Man måste, när man läser boken, komma ihåg, att den är skriven redan år 1923. — Begbie dog år 1929 och har inte själv gjort några ändringar eller tillägg i sin bok; men i de upplagor, som utkommit efter 1929, har Buchmans mångårige medarbetare John McCook Roots, son till den berömda biskopen av Hankow, som leder den amerikanska missionsverksamheten i Kina, skrivit ett tillägg om grupprörelsens historia. Här ges de bästa och mest autentiska upplysningarna om Buchmans egen och grupprörelsens utveckling. (Russell har hämtat åtskilligt av sitt stoff från denna lilla avhandling.)

Begbies bok har den stora fördelen, att den är skriven ur helt kritisk synpunkt. Allt övrigt, som skrivits om grupprörelsen, är antingen skrivet av hänförda anhängare och medarbetare eller av utomstående — och oförstående fiender. Begbies

bok är skriven med inträngande förståelse och djup sympati, av en man med sällsynta förutsättningar att värdesätta.

I form av en serie karaktärsstudier, av Buchman själv och av en rad unga män som varit hans intima medarbetare, ger Begbie ett andligt porträtt av hela rörelsen. Hans bok, som har samtalets form, är skriven med den sällsynta filosofiska, teologiska och psykologiska insikt, som var Begbie egen.

Till upplysning för dem, för vilka Begbies namn är främmande eller relativt okänt, bör det kanske nämnas, att han för en mycket stor internationell publik är mera känd under sin pseudonym.

Harold Begbie var prästson och hade växt upp i en omgivning, som tidigt väckte hans intresse för sociala och religiösa spörsmål och det oupplösliga sambandet dem emellan. Helt ung började han en framgångsrik journalistisk karriär i London som kritiker och kåsör. Hans signatur och namn voro en rad av år lika välkända i »Punch» som i »Morning Post», »Pall Mall Gazette», i »Daily Mail», »Globe», »Times», »Westminster Gazette»; men från 1906 avbröt han den fasta förbindelsen med tidningarna, vilken inte kunde tillfredsställa hans etiska krav, och ägnade sig helt åt ett författarskap, som fängslade just genom framställningen av kristna problem.

Från att ha varit ett namn bland många andra i den litterära världen, högt värderat av en liten kritisk publik och ännu mera av dem som förstodo en bok som »Crisis of Morals», trädde Begbie

fram i rampljuset för en mycket stor publik med en rad böcker, som utgåvos anonymt och fingo en oerhörd spridning. Tusenden, som inte hade en aning om Begbies existens, blevo ivriga beundrare av »A Gentleman with a Duster». Och under en rad av år gjorde »Herrn med dammtrasan» en utomordentlig insats. Hans »Mirrors of Downing Street» (1920, översatt till många språk) var med sina svidande skarpa och kvicka, men på samma gång allvarliga och efter ett rättvist bedömande strävande karaktärsstudier över Lloyd George, Kitchener, Balfour, Lord Cecil och en rad andra förgrundsfigurer inom engelsk politik som en frisk andlig fläkt.

De krav på redbarhet, kunskap och karaktär, som gåvo »The Mirrors of Downing Street» dess levande intensitet, förde naturligt över till en rad häftiga inlägg mot materialism och demagogi. »Den tjutande pöbeln» — »The Howling Mob», »Deklination» — »Declension», »Den konservativa inställningen» — »The Conservative Mind», »Modespegeln» — »The Glass of Fashion» höra hit. Under det att »Seven Ages», »Pomps and vanities» och »Painted Windows» (översatt till svenska under titeln »Kyrkfönster») med underrubriken »Studier över religiös personlighet» bilda övergången till en bok som »Life Changers». Under sitt eget namn publicerade Begbie under sina sista år böcker så nära besläktade med dessa som »Punishment and Personality» — »Straff och personlighet» med studier över fängelser, förbrytare och kriminella, som gjorde ett starkt intryck

i England, »Broken Lights» — »Brutet ljus», en studie i olika kristna uppfattningar. Hans biografi över den store engelske missionären J. H. Taylor och det klassiska verket i två band om general Booth och Frälsningsarméns arbete i London visade en vidsynthet i uppfattningen, en sympati och en förmåga av psykologiskt inträngande i personligheter, ej besläktade med hans egen, som de flesta väl knappast tilltrött den kritiskt-intellektuelle skribenten.

Det är mot denna litterära bakgrund man har att se »Life Changers» för att förstå den betydelse boken fått för den mest vakna och mest kritiskt inställda publiken både i England och Amerika.

På sitt sätt nära besläktade med Begbies bok äro ett par arbeten av Buchmans energiske amerikanske lärjunge och medarbetare, New York-prästen S. M. Shoemaker: »Twice-born Ministers» och »Children of the second Birth». (Begbies bok heter i den amerikanska editionen »More Twice-born Men». Terminologien är en smula skiftande på de båda sidorna om Atlanten. Oxford-grupp-rörelsen kallas i Förenta Staterna *The first Century Christian Fellowship*.) Dessutom föreligger en lång rad andra böcker av Shoemaker's hand.

Småskrifter om grupp-rörelsens praxis har man i »Sharing» av prästen J. P. Thornton-Duesbery, »The Quiet Time» av prästen H. J. Rose, »The Guidance of God» av Eleanore Forde och »The Principles of the Oxford Group» av prästen S. S.

Day. Om gruppens verksamhet i Sydafrika har domprosten i Edinburgh W. J. Margetson utgivit en liten skrift »The South African Adventure».

Av särskilt intresse för föräldrar och lärare är en bok, som kom ut för några månader sedan, »Inspired Children» av den berömde amerikanske pedagogen Olive M. Jones. Miss Jones, som varit en internationell förgrundsgestalt i det pedagogiska arbetet för försummade och vanartade barn, hade under många år saknat varje spår av intresse för religion. I över tjugo år hade hon lett undervisningen av »problembarn» i New York, sedan år 1923 hade hon varit ordförande i den stora amerikanska National Education Association, men hon hade aldrig haft något bruk för kristendomen i sitt arbete. Så en dag 1927 började en av eleverna i en klass »vanartiga pojkar» fråga Miss Jones om religion och vilken kyrka hon brukade gå i. Och för att icke alldeles förvirra barnen ljög hon och nämnde på måfå en kyrka. Hon berättar därom i sin bok, berättar hur hon kom till prästen Shoemaker och blev »förvandlad»; hon var då närmare sjuttio år, hur hon sedan knöt sitt liv till grupprörelsen och blev föreståndarinna för kyrkskolan i Shoemakers församling. Men det personliga momentet har kommit i skymundan i hennes framställning.

Det är om barnuppfostran hon skriver — barnuppfostran i ljuset av grupprörelsens personliga religion, i ljuset av dess krav på personlig ärlighet. Hon skriver om vad det betyder för barnen att lära sig börja dagen med en »quiet time» och

att visa sina föräldrar fullt förtroende. Med praktiska exempel, med anekdoter ur sin lärarverksamhet och genom en kritisk granskning av det stoff, hon själv samlat, ger hon en klar framställning av den karaktärsdanande betydelse inslaget från grupprörelsen kan få i den moderna pedagogiken — och den återverkan det kommer att få på föräldrarna och hemmen, när barnen uppfostras efter dessa metoder.

En liten bok, som genom sin intensiva hänförelse, sitt syfte att klarlägga och övertyga och sitt lidelsefulla allvar har vunnit många vänner är *What is the Oxford Group?* — »by the Layman with a note-book». Författaren behandlar i en serie artiklar det som han anser vara det väsentliga i grupprörelsens arbete: synd, »sharing» och bekännelse, överlåtelse åt Gud, gottgörelse, ledning — och vad han kallar »the four absolutes» (»de fyra absoluta»): absolut ärlighet, absolut renhet, absolut osjälviskhet, absolut kärlek.

I februari detta år utkom en bok, som väsentligt skiljer sig från de här nämnda, men som vill verka i samma syfte som Russells bok. Den heter *I was a Pagan* — »Jag var hedning». Författaren är en framstående och rik amerikansk reklamexpert av den egedomliga människotyp som fullt blommat fram endast inom Förenta Staternas gränser. Stilen och språket är karakteristiskt för mannens föregående och kommer att bli förstått av den utomordentligt omfattande publik, vars smak och litterära begrepp formats av de stora tidningarnas annonsspalter.

Boken är spännande, den är tidstypisk och intressant. Här är en världsmänniska med sund och vulgär livsaptit, inställd på allt som ger välstånd, makt, rikedom, njutning — utan en tanke på högre värden. Och så en vacker dag finner han att allt detta är mull i hans mun, att världen är ohjälpligt enahanda, att den ingenting annat har att bjuda än en upprepning av upplevelser som mist all friskhet och behag — dryckenskap, hasardspel, otukt. Författaren skildrar hur han i detta tillstånd av leda möter grupp-rörelsen och efter att ha överlåtitt sitt liv åt Gud för första gången känner glädje, »vild glädje»; spänningen av att ha ett mål, i att kämpa för det som är omöjligt för människor och allena möjligt för Gud.

För dem som inte läsa engelska föreligger redan på tyska ett icke ringa urval av artiklar och böcker om Oxford-grupp-rörelsen. Särskilt värd att lägga märke till är »Unter Gottes Führung» av pastor Ferdinand Jaun och »Ermatingen Tagebuch».

Uppbyggelseböcker

KAMPEN KRING GUD. Bilder och tankar. Av C. Skovgaard-Petersen. Övers. av Karl Fries. Häft. 3:50, inb. 4:75.

... sprudlar av gemyt och konkretion... Hans starkt koncentrerade bilder och tankar åskådliggöra enkelt och organiskt det andliga tidsläget och den linje på vilken problemens lösning är att finna.
D:r Nils Algård i Stockholms-Tidningen.

TILLBAKA TILL GUD! Av C. Skovgaard-Petersen. Övers. från danskan. Pris 1 kr.

Det är ej andligt prat, som här bjudes, utan djupa tankar, sagda på ett mästerligt sätt.

G. Vallinder i Sv. Morgonbladet.

LÄNGRE FRAM. Av Olfert Ricard. Bem. övers. från danskan av Fanny Ekenstierna. Häft. 3:75, klotb. 5 kr.

Olfert Ricard är en boren talare, allmänt erkänd såsom en av Nordens främsta predikanter. Hans styrka ligger framför allt just i talekonsten. Där är han oemotståndligt medryckande. Och han talar även då han skriver.

Gustaf Ankar i Stockholms-Tidningen.

SÖNDAG. Efterlämnade predikningar av Olfert Ricard. Pris 1:50.

Här är det djupa allvaret och den glansfulla formen, den fängslande aktualiteten och den sant kristliga ödmjukheten inför de stora frågorna... Det är en rikt utrustad människa som talar.

Kyrkoh. Emil Helmer i Skånska Aftonbladet.

DET INRE LIVET. Av Ralph Inge. Bem. övers. från eng. av Fanny Ekenstierna. Pris 2:25.

Vad Inge i dessa kapitel har att säga hör till det i sann mening mest uppbyggliga, man kan få läsa. Vi föras här in i en värld av djupa tankar om det inre livets hemligheter, om bön, tro, hopp, glädje och självöverlåtelse.

Lorentz Backman i Sv. Morgonbl.

J. A. LINDBLADS FÖRLAG - U P P S A L A

Uppbyggelseböcker

DAGLIG FÖRNYELSE. Andaktsbok för hemmet av **O. Hallesby**. Bemynd. övers. från norskan av **Karl Fries**. Häft. 3:50, klotb. 4:50.

... Dessa korta stycken för varje dag, upptagande vardera blott en sida, innehålla så mycket av kärna och märg och must — till daglig förnyelse — att Sveriges kristna folk inom alla läger med tacksamhet skola gripa den utsträckta handen till stöd och ledning på Livets smala väg. *Svenska Morgonbladet.*

BIBELNS KRISTUS OCH KRISTI BIBEL. Av **Olaf Moe**. Övers. av **Karl Fries**. Pris 1:75.

En god och intressant bok. Genomlyst av en preciserad kristlig uppfattning. Och tilltalande genom sin lättlästhet, mitt under det att det fasta teologiska underlaget hela vägen gör sig förnimbart. *Kyrkoherde Albin Holm i Göteborgs Posten.*

SYNDANÖDEN OCH GUDS FRID. Av **Antti J. Pietilä**, prof. i dogmatik vid Helsingfors universitet. Pris 1:25.

I föreliggande mycket uppbyggliga och psykologiskt inträngande arbete ger en varmhjärtad evangeliiförkunnare en mycket verklighetstrogen belysning av det andliga nutidsläget... Det lilla arbetet har en viktig mission att utföra.

E. Aspling i Folkskolans Vän.

FRÄLSNING OCH FRID. Av **Urho Muroma**. Bem. övers. från finskan av **Marta A. Renvall**. Pris 1:75.

Dessa trosfriska, tankeklara, korta predikningar skola helt visst bliva till verklig hjälp för själar som söka frälsning och frid och för sådana som ha att vägleda dylika frälsnings- och fridsökande själar.

Fritz Peterson i Sanningsvittnet.

DEN RÄTTA BLICKEN. Vinkar och råd om hur man skall föra ett segerrikt liv. Av **Ernst Modersohn**. Övers. från tyskan av **Rakel Kullgren**. Pris 1:25.

Det är så tryggt, så välsignat, så sant, ty det är upplevat, det som står här.

Rob. Fur i Nässjö-Posten.

J. A. LINDBLADS FÖRLAG - U P P S A L A